

10 MRT 2020
Patrick Watson in
de Grote Zaal

WEEKBOEK

Jeroen Bartelse, directeur van TivoliVredenburg, hield in wekelijkse notities bij hoe zijn werk afgelopen jaar veranderde onder invloed van corona. Sinds de uitbraak van de pandemie maakt hij deel uit van de Taskforce Culturele en Creatieve Sector, die de gevolgen van de crisis in kaart brengt en met betrokkenen en bestuurders overlegt en onderhandelt over de bestrijding ervan. Een persoonlijk verslag van een hectische periode waarin het woord jojoën een nieuwe betekenis kreeg.

WEEK 8 MAART Lockdown. Het is aftellen naar het moment dat we dicht moeten. Onze collega's in het zuiden gaan eerst. Hun berichten en reacties volgen we met argusogen. Doen we dat straks ook zo? ■ **Donderdag 12 maart om half vier** is het zover: persconferentie Rutte.

■ **Een half uur later met alle teamleiders bijeen rond de grote tafel, plan de campagne maken.** Alle concerten en evenementen tot 1 april halen we eruit: of verplaatsen of cancelen. Dit gaat niet meer om een enkele show, maar om een hele trits in één klap... Een wonderbaarlijk raderwerk aan afgelastingen, publiekscommunicatie, ticketing, contact met artiesten en crews komt in beweging. Een paar uur later, zo rond 21 uur, staan we met z'n allen rond de tafel met pizza's en Coronabier. En dan, na zes jaar dag en nacht open, sluiten we de deuren en laten we ons reusachtige pand donker achter. Pff, waar gaat dit heen? ■ **Vorige week stonden we in de Grote Zaal nog afscheid te nemen van collega Ries** na zijn tragische overlijden. Het besef is nog nauwelijks ingedaald, zo verdrietig. En nu denderen we een pandemie in.

WEEK 15 MAART Het kabinet kondigt een groot noodpakket aan. Toch slaat de onzekerheid toe. Mensen zitten thuis. De een gaat opruimen, de ander piekeren, een derde schiet in de regelmodus. Alle varianten kom je tegen. Veel vragen, meteen al over inkomen, baan zekerheid en tig praktische dingen. We proberen gerust te stellen voor zover we kunnen en zetten intussen alle opties op een rij. ■ **Ons pand ligt er akelig stil bij.** Sommige teams zien hun werk verdampen. Technici en stagecrews worden niet meer ingeroosterd, bedrijfsleiders en servicemedewerkers zitten thuis en het horecapersoneel begint van de weeromstuit aan een grote schoonmaak. ■ **Andere afdelingen werken zich juist drie slagen in het rond.** Programma, ticketing, productie, marketing – al die concerten en evenementen verzetten of cancelen. De keukens van Het Gegeven Paard, Danel en de artiestenfoyer worden leeggehaald: soep invriezen, groente

12 MRT 2020
Persconferentie met
gebarentolk Irma Sluis,
minister voor Medische
Zorg Bruno Bruins en
premier Mark Rutte.

naar de voedselbank en het bier uit eindeloos lange leidingen spoelen.

■ **De media vertellen er gretig over.** Nu merken we dat we groot zijn, hier worden niet tientallen maar honderden concerten en evenementen tegelijk gecancelld of verplaatst. Radio 1 komt een reportage maken, kranten komen quotes halen. Slecht nieuws doet het weer eens beter dan goed. ■ **Jan Zoet en Marianne Versteegh van Kunsten '92 bellen.** 'OCW vraagt om een aanspreekpunt namens de sector. Wil je meedoen aan gesprekken als onafhankelijk deskundige en wegkenner in Den Haag?' K92 is een logisch draaipunt in zo'n crisis, de koepel der koepels. Maar niet volledig. En je wilt geen last hebben van ingesleten posities, structuren en belangen. We besluiten iets nieuws op te zetten. Een tijdelijk crisisberaad – aanspreekpunt en spreekbuis ineen. De Taskforce Culturele en Creatieve Sector wordt geboren. ■ **Op vrijdag 20 maart komt de taskforce voor het eerst bij elkaar.** Stuk of twintig mensen in de eerste call uit alle windstreken: audiovisueel, muziek, theater, musea, festivals, monumenten, makers en instituten, bonden en werkgevers. Sommigen bedeesd en bescheiden, anderen welbespraakt en dwingend. De meesten vertegenwoordigen koepels of coalities waarin verschillende branches of beroepsverenigingen zitten. ■ **We hebben meer regie nodig.** Een soort dagelijks bestuur van taskforceleden. Jan, Marianne en ik pakken de handschoenen op – we waren toch al bezig. Peter van den Bunder (Kunstenbond) en Mirjam Moll (Museumvereniging) komen erbij. Bastiaan Vinkenburg (Berenschot) analyseert en Heleen Alberdingk Thijm (K92) zorgt dat we onszelf niet kwijtraken. Een club – regiegroep vanaf nu – met contacten en netwerken door de cultuursector en de overheid heen. Meer dan honderd branche- en beroepsverenigingen kijken over onze schouder mee. We gaan er vol in, dit wordt een achtbaan.

WEEK 22 MAART Op maandag gooit het kabinet het land helemaal in het slot. Lockdown tot 1 juni. Wat vind je ervan, vraagt de *Volkskrant* een kwartier later. De tijd van even rustig je woorden kiezen is vanaf nu voorbij. ■ **Voor het eerst merken we wat later een patroon blijkt.** Een persconferentie waarin maatregelen worden afgekondigd die het veld in eerste instantie in opperste verwarring achterlaten. Deze eerste keer is het meteen goed raak. De podium- en festivalsector gooit op basis van de persconferentie zijn volledige programma eruit tot 1 juni. Maar uit teksten op Rijksoverheid.nl blijkt het voorschrift alleen te gelden voor 'vergunningplichtige evenementen'. Dus geen wettelijke grond voor theaters en muziekzalen om af te gelasten. Dreiging van schadeclaims en eindeloos gedoe. Help! ■ **Maar de wetten van een grote crisis blijken**

AD, 26 maart

CORONAVIRUS

▲ Het crisisteam van TivoliVredenburg op 12 maart in spoedberaad bijeen. Toen mocht het nog zo dicht bij elkaar. FOTO AD

Alle concerten afzeggen en dan het licht uitdoen

Wat doe je als je plotsklaps meer dan vijfhonderd concerten moet annuleren? Het crisisteam van TivoliVredenburg had er een flinke kluiw aan. Na afloop volgde 'een soort rouwfasie'.

Emma Thies
Utrecht

De medewerkers van TivoliVredenburg zitten op donderdagmiddag 12 maart gespannen rondom hun laptops. De maatregelen die worden aangekondigd tegen corona zouden best wel eens ingrijpend kunnen zijn voor één van de grootste poppodia van Nederland.

Wanneer even later duidelijk wordt dat evenementen met meer dan honderd toeschouwers niet langer zijn toegestaan, wordt er meteen een spoedoverleg gehouden en een crisisteam samengesteld. Die hakt snel de knoop door: het gebouw gaat dicht. In eerste instantie tot en met 31 maart, die datum verandert al snel in 6 april, en nog weer later in 1 juni. Honderden evenementen zijn hiervan de dupe.

Hoewel het team weinig opties heeft, is het geen makkelijk besluit. Meer dan vijfhonderd concerten

annuleren is een heidens karwei. Programmeur Thijs van der Krogt (41): „Ik moest acuut proberen zoveel mogelijk te verzetten. We zijn als een gek gaan bellen met alle managementbureaus, van Nederland tot in Amerika. Het voordeel is dat iedereen in de muziekwereld slachtoffer is, dus iedereen is tot diep in de nacht aan het werk.”

Prioriteit

Diezelfde avond nog staat een groot optreden van de Deense singer-songwriter Agnes Obel ingepland: die verplaatsing heeft dus prioriteit. Daarna volgen de andere concerten die in de dagen daarna zouden plaatsvinden. Binnen vierentwintig uur slaagt het team erin om dertig concerten te verzetten.

Ook op de communicatieafdeling is het alle hens aan dek. „De telefoon bij de receptie stond meteen roodgloeiend, het was een gekkenhuis”, vertelt marketing- en communicatiemedewerker Eva Huis-

man (28). „Dat zie je vaker als er zorgen ontstaan over een concert. Maar nu is dat 'keer vijfhonderd'.”

Hoewel ook Huisman de gevolgen van corona al redelijk voorzigtig moet de mededeling toch even indalen. „Je gaat tellen om hoeveel evenementen en bezoekers het gaat, en ineens ben je niet meer het podium dat je normaal bent.”

In de daarop volgende dagen focust Huisman zich, samen met de rest van het team, op de communicatie naar buiten toe. „Alle bezoekers moeten weten of hun concerten doorgaan of verplaatst worden. Dat is is een megaklus, er komt een

“**De telefoon bij de receptie stond meteen roodgloeiend, het was een gekkenhuis**

— Eva Huisman

soort enorme machine op gang.”

Het regelen van een concert houdt niet op bij het maken van een boeking. Per optreden wordt er vervoer geregeld, catering, hotels, parkeerplekken, audio- en videoapparatuur, instrumenten. „Of zelfs een bosje bloemen voor een diri-

gent”, vertelt Gerko Telman (33), coördinator productie. Zijn team doet de voorbereiding voor alle concerten die plaatsvinden in de 'poptempel'. En ook al die leveranciers, bedrijven, chauffeurs en koks moeten geannuleerd worden.

„Er wordt per concert zo'n zes weken vooruit gewerkt. Er is nu dus heel veel werk voor niets gedaan. We moesten echt heel veel bellen en goed checken dat alles ook echt afgebeeld werd”, vertelt Telman. „Daar moet je scherp in zijn. Het zijn financieel al lastige tijden, dus je wil niet dat we een factuur binnenkrijgen van iets wat niet goed geannuleerd is.”

Donker

Hoe groot de impact van het coronavirus is op de muzieksector en hoe lang het nog doorgaat met annuleringen en verplaatsingen, is lastig te zeggen. Voor directeur Jeroen Bartelse (52) zijn het dan ook rare dagen. „Eerst keihard werken, dan een soort rouwfasie. Het pand waar altijd alles bruisend was is donker achter”, vertelt de algemeen directeur.

Toch is hij optimistisch. „Elk bedrijf dat nu met zo'n shutdown te maken heeft, vraagt zich af: hoe komen we de komende maanden door? Maar ik weet: TivoliVredenburg zit bomvol mensen die de schouders eronder zetten.”

Zorgen over huiselijk geweld

De Partij voor de Dieren en de PvdA in Utrecht maken zich grote zorgen over slachtoffers van huiselijk geweld, kindermishandeling en dierenmishandeling. Doordat ze nu vaker en langer thuis moeten zitten, kunnen ze moeilijker ontsnappen aan het geweld.

Florine Nesselelaar
Utrecht

Raadsleden Ilse Raaijmakers (PvdA) en Maarten van Heuven (Partij voor de Dieren) hebben hierover schriftelijke vragen gesteld aan het college van burgemeester en wethouders.

Kinderen en ouders zijn door de strenge coronamaatregelen veel meer thuis dan gewoonlijk, aldus de twee partijen. „Hoe zijn we in Utrecht de komende tijd alert op signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en/of dierenmishandeling?”, vragen zij zich af.

De raadsleden willen weten welke maatregelen er worden genomen om gezinnen met problematische spanningen een tijdelijke uitwijkmogelijkheid te bieden. PvdA en Partij voor de Dieren zijn ook benieuwd of er noodplannen zijn voor extra opvangplekken voor huisdieren.

Vorige week maakte minister Arie Slob (Onderwijs) bekend dat er hulp komt voor kinderen met een onveilige thuissituatie. Zij mogen in bibliotheken of op scholen lessen gaan volgen.

Horeca mag langer open in Strijkviertel

UTRECHT Het Utrechtse college van burgemeester en wethouders heeft het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Strijkvierthelpark op onderdelen aangepast. Voor horeca komt minder ruimte, maar restaurants mogen wel een uur langer openblijven.

Vanwege woningbouw in Rijnvliet is straks minder zware bedrijvigheid mogelijk in Strijkvierthelpark. Het college wil er wel ruimte geven aan horeca, vrijetijdsoverlast en maatschappelijke voorzieningen.

Mede naar aanleiding van reacties uit de inspraakprocedure heeft het college de grootte van mogelijke horecavestigingen beperkt, maar mogen de restaurants wel tot 23.00 uur in plaats van tot 22.00 uur open zijn.

TivoliVredenburg was live.
16 maart 2020 · 🌐

Reinbert de Leeuw - Erik Satie / Gnossiennes 1-6 (Vrije Geluiden,...

Het is stil in TivoliVredenburg. Om deze concertloze dagen wat aangenamer te maken en de verveling t...

[Meer weergeven](#)

👍❤️👏 569 90 opmerkingen 21 d. weergaven

👍 Leuk 🗨️ Opmerking plaatsen ➦ Delen

Opmerkingen [Verbergen](#)

Relevantste ▾

 Peter Van Bavel · 13:53
Geweldig idee. Reinbert, rust zacht.
Leuk · Beantwoorden · 47 w 2
↳ 1 antwoord

 Kitty Boshoven van Oeveren · 2:11
Bedankt Tivoli, wat een goed initiatief!! Het muziekstuk van de componist Satie is secuur uitgezocht en zeker van toepassing.
Leuk · Beantwoorden · 47 w · Bewerkt 2

 Mieke Zwang-karenbeld · 0:32
Mooi initiatief, prachtige muziek
Leuk · Beantwoorden · 47 w

 Phien van der Laan · 18:38
Dank Tivoli Vredenburg. We blijven verbonden.
Leuk · Beantwoorden · 47 w 1

 Thérèse van Kuijk · 14:24
Wat n mooi gebaar!
Leuk · Beantwoorden · 47 w

 Cees Bosman · 8:52
Geweldig 1
Leuk · Beantwoorden · 47 w

 Clarine Bronkhorst
Wat een geweldig initiatief en mooie start. Hebben we toch nog een TiVre concert **Liesbet**
Leuk · Beantwoorden · 47 w
↳ 1 antwoord

 Esther-Clair Sasabone · 6:00
Prachtig,verstild, troostend....
Leuk · Beantwoorden · 47 w

 Phien van der Laan · 5:07
Beetje schoonheid en troost. prachtig. 1
Leuk · Beantwoorden · 47 w

 Bakkie Bakker · 14:01
Prachtig
Leuk · Beantwoorden · 47 w

 Ruud Pletting · 14:11

anders. Het kabinet komt ermee weg, ondanks aandringen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Er spelen andere, grotere belangen. Het is leven met onzekerheden en onduidelijkheden. Bij TivoliVredenburg houden we vast aan ons besluit om alles eruit te halen tot 1 juni. Geen geschuif, niet half terugdraaien. Maar lekker voelt het niet; het gaat inmiddels om meer dan vierhonderd shows en optredens. ■ **Met het managementteam (MT) doen we elke maandag- en donderdagochtend coronaoverleg.** Iedere dinsdag even contact met de ondernemingsraad. En tussendoor hotline met de Raad van Toezicht. Miriam knoopt als directiesecretaris het overlegcircuit aan elkaar. Alles waar we ons eerder druk over maakten verbleekt. De organisatie staat op het spel.

vervolg weekboek op p. 51

Een greep uit de afgelastingen tijdens een jaar pandemie

12-03-20 Brodsky Quartet Sjostakovitsj, Beethoven en Ravel	Papandreopoulos Dutch Classical Talent	Bach, Beethoven en Mendelssohn	Ute Lemper
13-03-20 Beethovens Mis in C	17-04-20 Insomnio God's own Musicians	13-05-20 Nederlandse Bachvereniging - vocaal ensemble Bach & Sandström	01-06-20 Randy Newman
18-03-20 Hoe luister ik naar hiphop? Dat is de kunst!	17-04-20 Pärt - Kanon Pokajanen Cappella Amsterdam	14-05-20 Tsjaikovski 6 Uitgelegd Maestro Jules Onthult	03-06-20 Gary Clark Jr.
19-03-20 The Rails	18-04-20 Dabke Night	15-05-20 Novastar	06-06-20 Levi Parham
19-03-20 Liszt Concours Recital 2 kamermuziek met Barnabás Kelemen	20-04-20 Van Swieten Society Muziek voor de koning	15-05-20 Korngold en Zemlinsky AVROTROS Vrijdagconcert	06-06-20 Rob de Nijs
20-03-20 Sibelius' Zevende symfonie	23-04-20 Pieces of Tomorrow - Sjostakovitsj An introduction to symphonic sound	16-05-20 Out of the Blue Zemlinsky - Die Seefrauentrauer	08-06-20 Kurt Vile (solo)
20-03-20 (3x) Liszt Concours Recital 2 kamermuziek met Barnabás Kelemen	23-04-20 Trio Leonskaja, Ferschtman & Koranyi Schuberts pianotrio's	17-05-20 My Darling Clementine	10-06-20 Phillip Glass, Iggy Pop and Lavinia Meijer
24-03-20 Je werk of je leven Over knallen op je werk zonder er kapot aan te gaan	24-04-20 Sjostakovitsj' Negende AVROTROS Vrijdagconcert	17-05-20 De Dromenblazers 5+ hoe klinkt plezier?	13-06-20 Alternative 80's
25-03-20 Finale Solo Liszt Concours	25-04-20 Ensemble Chianti Vijf toptalenten verenigd	17-05-20 Noord Nederlands Orkest Tsjaikovski - Violconcert	15-06-20 Klangstof
27-03-20 Gitaardisco	26-04-20 Nederlands Blazers Ensemble Vier Letzte Lieder	19-05-20 Amsterdam Sinfonietta & Nederlands Kamerkoor Pärt en Vasks	17-06-20 Incubus
27-03-20 Mozart met Ronald Brautigam AVROTROS Vrijdagconcert	26-04-20 Water Music & Music for the Royal Fireworks	20-05-20 Popquiz Marathon	17-06-20 BABYMETAL Metal Galaxy World Tour
27-03-20 Masterclass met CYPRIEN KATSARIS Maakt onderdeel uit van het Liszt Concours	29-04-20 B'rock o.l.v. Dmitry Sinkovsky	20-05-20 Sophie Hutchings	18-06-20 Pieces of Tomorrow - Verdi Requiem An introduction to symphonic sound
01-04-20 Matthäus-Passion Nederlandse Bachvereniging o.l.v. Leonardo Garcia Alracon	30-04-20 Angelo Verploegen & Jasper van Hulten The Duke Book CloudNights	21-05-20 Daniel Bjarnason, Nadia Sirota & Lavinia Meijer Shaping the future	19-06-20 Dirty House: Chris Lorenzo, Vato Gonzalez
09-04-20 Oerknal Club Fluxus	01-05-20 Explosions in the Sky	22-05-20 Thijs Borsten & Fay Lovsky en Oleg Fateev Waar je niet bent	19-06-20 Verdi's Requiem Slotconcert AVROTROS Vrijdagconcert
09-04-20 Matthäus Passion Orkest van de Achttiende Eeuw & Cappella Amsterdam	01-05-20 Ulver	23-05-20 The Circle Orchestra Rebetiko Music	20-06-20 AVA
10-04-20 The Sadies	02-05-20 Dutch Swing College Band 75 jaar jubileumprogramma	24-05-20 Maestro Eric: Slagwerk 9+ Eric gaat de strijd aan!	20-06-20 Zwarte Koffie
10-04-20 Dvořák's Stabat Mater Radio Filharmonisch Orkest en Groot Omroepkoor	03-05-20 Peter Beets & Henk Meutgeert feat. Hogenhuis & Van Damme and the New Jazz Orchestra	24-05-20 Majid Bekkas - Markku Ounaskari - Paul Van Kemenade - Stevko Busch	20-06-20 3 Doors Down 2020th Anniversary Tour
11-04-20 Rembrandt Frerichs & Ties Mellema Transito Consort	03-05-20 Raoul Steffani & Daan Boertien Winnaars publieksprijs Dutch Classical Talent	24-05-20 Requiem for Peace SoliAmersfoort en Regionaal Concertorkest Wilskracht	21-06-20 Real Estate
11-04-20 #For You - Viral Dance Party	06-05-20 Storioni Trio & P. F. Thomése Muziek en literatuur	27-05-20 Hélène Grimaud	21-06-20 Real Estate
12-04-20 Joost Patocka Quintet Sunday Afternoon Jazz	08-05-20 Winnipeg Symphony Orchestra AVROTROS Vrijdagconcert	27-05-20 Debussy, Chopin en Satie	21-06-20 Waar is mijn trommel? 4+ avontuurlijke muziekreis om de wereld
12-04-20 Ahmet Aslan Somewhere on Earth Europe Tour	08-05-20 Haley Reinhart	28-05-20 The Five Great Guitars Harry Sacksioni, Marcel de Groot e.a.	27-06-20 Khaled Koning van de Rai
13-04-20 Jasper van 't Hof Blazers Kwartet Sunday Afternoon Jazz	09-05-20 Yung Nnelg	30-05-20 De Notenkraker Caspar Vos & Frank Peters	27-06-20 Jesse Dayton
16-04-20 Duo Mader	11-05-20 Brentano String Quartet	31-05-20	28-06-20 Wie Wat Waar Waarom 8+

05-07-20 Jazz Orchestra of the Concertgebouw Sunday Afternoon Jazz	Mama Africa	Chick Corea Akoustic Band with John Patitucci & Dave Weckl	in de Jacobikerk Inauguratieconcert Ben Goodson
11-07-20 The Revolution Prince's former band	08-10-20 Peter Beets & Henk Meutgeert feat. Georgie Fame and the New Jazz Orchestra	05-11-20 (2x) Frank Boeijen	28-11-20 (3x) De Borrelnootjez Duzyem Show
18-07-20 Kevin Morby	15-10-20 Tim Knol & The Bluegrass Boogiemen	05-11-20 Frank Boeijen clubtour 2020	28-11-20 De Borrelnootjez EXTRA SHOW Duzyem Show
05-08-20 Gavin DeGraw	16-10-20 Vinylfeestje	06-11-20 (2x) De Kift De Helling & TivoliVredenburg presenteren:	28-11-20 Fleurine & Brazilian Dream
06-08-20 Gavin DeGraw	16-10-20 (2x) Beethoven Vierde Symfonie Rotterdams Philharmonisch Orkest	06-11-20 (2x) Frank Boeijen	29-11-20 Jazz Orchestra of the Concertgebouw feat. Jasper Blom & Anna Serierse Sunday Afternoon Jazz
19-08-20 Sam Fender	18-10-20 Beethoven 6 Uitgelegd Maestro Jules Onthult	07-11-20 VroegZat	29-11-20 Guy Salamon Group CloudNights
23-08-20 Libero Strijkorkest A musical crossover between Spain, the Netherlands and Cuba	18-10-20 New European Ensemble 1984	07-11-20 (2x) Frank Boeijen	02-12-20 Lúnasa
25-08-20 Tank and The Bangas	21-10-20 Het Zweefcafé - Over geluk Het café waar spiritualiteit en wetenschap elkaar ontmoeten voor een biertje	07-11-20 (2x) Boban Markovic	04-12-20 Kerst met Amsterdam Sinfonietta AVROTROS Vrijdagconcert
27-08-20 Jack Poels Blauwe Vear	04-09-20 Modernizing capitalism Marchantlezing 2020 door Glen Weyl	11-11-20 Tower Of Power	06-12-20 Brussels Jazz Orchestra Parker 100 feat. Ingrid Jensen & Rudresh Mahanthappa
31-08-20 Capriccio Stravagante La Pellegrina	08-09-20 Oleta Adams	13-11-20 Benoit: De oorlog AVROTROS Vrijdagconcert	08-12-20 Bing & Ruth
11-09-20 Journey Through House Chocolate Puma, Zonderling,...	10-09-20 Dana Winner 30 jaar Dana Winner drie decennia vol liefde én muziek	14-11-20 Dancing Strings Festival met Negar Bouban, Luthomania, Jawa Manla en Kamal Hors	11-12-20 Weihnachts-Oratorium Nederlandse Bachvereniging
12-09-20 Remember The Future Mees Salomé & Tinlicker 18+	11-09-20 Journey Through House Chocolate Puma, Zonderling,...	15-11-20 (2x) Typhoon	11-12-20 xSight@Percussion Duo Dutch Classical Talent
12-09-20 Zeroo's Heroes	12-09-20 Tabitha	17-11-20 Het Grote Noord-Korea College College van Remco Breukers over het beleid van Kim Jong-un	12-12-20 Meduza (DJ set), Cliff de Zoete, Mitch de Klein 18+
12-09-20 Suzan & Freek	13-09-20 Suzan & Freek	18-11-20 Shai Maestro	12-12-20 We'll never let you down Een cello-opera over Jacqueline du Pré
15-09-20 Big History #5 Van kleitabletten tot supercomputer Rens Bod over de wetenschap en kennisvergaring	15-09-20 Big History #5 Van kleitabletten tot supercomputer Rens Bod over de wetenschap en kennisvergaring	20-11-20 Beethovens Tweede Pianoconcert Residentie Orkest o.l.v. Nicholas Collon	15-12-20 Insomnio Memories of our past
20-09-20 Alain Clark Sunday Afternoon	20-09-20 Alain Clark Sunday Afternoon	20-11-20 JP Cooper	16-12-20 We Vieren Het Toch
26-09-20 No Diggity	20-09-20 Davina Michelle	20-11-20 VLEK CloudNights	17-12-20 Kerstconcert met Mahler en Diepenbrock Phion o.l.v. Otto Tausk
29-09-20 Golden Earring	02-11-20 Nathaniel Rateliff	21-11-20 Brahms Hoorntrio Isabelle Faust, Alexander Melnikov & Teunis van der Zwart	17-12-20 Canvas: What Does Freedom Look Like?
30-09-20 ABBA Gold	03-11-20 Miss Montreal	21-11-20 Etmaal A 24 Hour Event Curated by Colin Benders	17-12-20 (6X) Walk the Line - Pieces of Tomorrow
02-10-20 Singlefeestje	04-11-20 Nederlandse Bachvereniging o.l.v. Erik van Nevel Heinrich Schütz	22-11-20 Antwerp Symphony Orchestra Brahms - Symfonie nr. 4	17-12-20 We Vieren Het Toch - Spinvis
02-10-20 Broederliefde	04-11-20 Nederlandse Bachvereniging o.l.v. Erik van Nevel Heinrich Schütz	25-11-20 John Blek	17-12-20 Biophonica Club Fluxus
03-10-20 Dodan Özer	04-11-20 Amsterdam Sinfonietta & Kian Soltani Road to Iran	26-11-20 Onze man in Teheran College Thomas Erdbrink	etcetera...
03-10-20 Mama Africa XL	05-11-20 Groot Omroepkoor	27-11-20 Groot Omroepkoor	

DICHT

Menno Tielemans,
teamleider sales,
thuis aan het werk.

En stil werd het. Van de ene op de andere dag bleef het krap bemeten kantoor leeg. Bij de artiesteningang kwam hooguit een schoonmaker of iemand van hospitality voorbij, geen musicus met een vioolkoffer op de rug. De aan- en afvoer op de loading docks stokte. Zielloos en verlaten oogde de expeditieruimte waar bezoekende crews worden verwelkomd met 'Hello Cleveland' op de muur. (Een verwijzing naar schaal en complexiteit van het pand en een knipoog naar de satirische 'rockumentary' *This is Spinal Tap*. Terwijl de – fictieve – band op weg naar het podium verdwaalt in een tunnelstelsel, roept een van hen herhaaldelijk: 'Hello Cleveland!')

Op 1 maart was Sander Weijers begonnen aan zijn nieuwe baan als receptionist-expeditiemedewerker. Hij was toe aan een andere, vriendelijkere werkomgeving na zijn tijd bij de Penitentiare Inrichting Nieuwegein, waar hij zich bezighield met re-integratie. Maar na twee inwerkweken ging TivoliVredenburg dicht. Weijers en een collega werden nachtportier om de kosten te drukken van de externe beveiligers die normaal gesproken de nachten voor hun rekening nemen. Daar zat hij in een donker pand waar hij amper de weg kende, gekluisterd aan de balie.

'Het was een raar jaar met ups en downs,' stelt hij nuchter vast. Gelukkig kwam na twee weken een einde aan het nachtportier zijn. In de zomer heeft hij even kunnen proeven van hoe het ook kan zijn: de levendigheid van het ene moment een touringcar met orkest, het volgende moment een gammel busje met backline. 'Als mensen me vragen hoe mijn nieuwe baan bevalt, zeg ik: ik denk goed, maar zeker weet ik het nog niet.'

Ook de highlights neigen naar mineur, wie je er ook naar vraagt. Ze verklanken in de meeste gevallen een meevaller; het had erger gekund. De receptionist is opgelucht dat zijn jaarcontract is verlengd. Programmeur Guy van Hulst valt even stil. 'Hoogtepunten? We hebben met z'n allen vijf jaar lang keihard gewerkt om TivoliVredenburg zover te krijgen. Dit is een stap terug in de tijd.'

Voor metaforen was het een uitzonderlijk goed jaar. De persconferenties van 'Mark' en 'Hugo' stonden er bol van, zoals de cabaretiers van *Even tot hier* in december memoreerden in hun satirische nieuwsshow op tv. De crisis als puzzel, marathon, evenwichtsbalk, mammoettanker, achtbaan. Er moest een achteruitkijkspiegel, een hamer of een gereedschapskist aan te pas komen zodat we samen en met elkaar het virus te lijf konden gaan.

Beeldspraak als beproefde poging tot houvast en controle. Het helpt: iets benoemen wat overweldigend of onbevattelijk is door het te vergelijken met

p. 43
Sander Weijers

wat je kent. Al is het maar om tot wederkerig begrip en overeenstemming te komen: *we're in this together*.

In het programmateam van TivoliVredenburg werd de metafoor van de boksring favoriet. De bokser deelt klappen uit, incasseert, wankelt en herstelt zich. De bokser anticipeert, zoekt dekking en ontwijkt. De bokser is snel en beweeglijk, en soms belandt hij in de touwen, dizzy en confuus. Dan is het zaak daar niet te blijven hangen.

Zo bezien is programmadirecteur Margriet van Kraats in de hectiek van een organisatie die plotsklaps in de ringen belandde een uitstekende coach. Van meer dan één kant klinkt het: zij houdt je bij de les, roept: doorgaan, ook als het je even duizelt. Ze is er de vrouw niet naar zichzelf te feliciteren. Eigenlijk had ze andere plannen, een minisabbatical, favoriete festivals bezoeken, veel tijd spenderen met haar dochters. Het kon, de organisatie was op orde; Van Kraats is het enige directielid dat vanaf het begin in 2014 TivoliVredenburg mee heeft vormgegeven.

'Ik volgde alles over corona op tv,' zegt ze, 'en op een avond zat ik te kijken naar een talkshow waar twee radio-dj's waren uitgenodigd. Ze toonden beelden van Lowlands. Veel mensen dus, dicht op elkaar. De toon van het gesprek was: kijk nou eens, dat kán toch niet. Alsof het iets engs was. Ik was geschokt en dacht: als dit de nieuwe teneur is en zelfs dj's praten zo, dan is dat een extra prikkel om open te gaan zodra het kan.'

Ook daarom was het verzoek aan Bartelse om zitting te nemen in de Corona Taskforce Culturele en Creatieve Sector, actief vanaf 20 maart, in goede aarde gevallen. Tot augustus 2018 was hij directeur van de Raad voor Cultuur geweest. Hij kon de dagelijkse leiding grotendeels overlaten aan Van Kraats en zakelijk directeur Suzanne van Dommelen. 'Ze vonden het goed,' zegt hij, 'anders had het niet gekund, want er kwam veel extra's op hun schouders.'

De combinatie van de expertise van zijn oude en zijn nieuwe baan maakt hem geknipt voor de inderhaast opgetuigde belangenclub, waar de versnippering van het culturele veld, verenigd in diverse koepels, zich kan uiten in verschillen in temperament en doortastendheid. 'Het was wennen: hoe doe je dit met elkaar, heb je wel mandaat of vereist dit domweg spoed-eisend handelen?' Interne en externe coronaoverleggen buitelden over elkaar heen: van besprekingen met de ondernemingsraad tot het wekelijkse crisisberaad met de wethouder, van ruggenspraak met collega's in stad en land tot beraadslagingen met departementen in Den Haag. En tussendoor stond hij de media te woord. Een vast ritme in een overvol bestaan. 'Gelukkig slaap ik goed.'

Zakelijk directeur Van Dommelen was min of meer voorbereid, een bevriende infectioloog hield haar op de hoogte en had haar meermalen gewaarschuwd. In de week voor de lockdown had ze opdracht gegeven de kredietmogelijkheid aan te spreken. 'Wij draaien voor driekwart op eigen inkomsten. Dat is mooi, in deze branche gelden we als voorbeeld, maar nu dacht ik: geld op de bank! *Cash is king*. Daar heb ik vanaf het begin mijn aandacht op gevestigd.'

Vanaf maandag 16 maart was het schering en inslag: iedere ochtend om half tien kwam het coronakernteam bij elkaar of anders was er wel een MT-vergadering waar één thema de agenda overheerste.

Aantekening in het logboek onder het kopje 'Portemonnaie':
Marcel gevraagd om liquiditeitsprognose en maatregelen

Voor iedereen was het zoeken in die eerste weken. Het gebouw was nooit zo stil en leeg geweest, maar sommige afdelingen draaiden op volle toeren. Publiek informeren. Geld retourneren. Tot eind maart nog volgens de reguliere restitutie richtlijnen. De kassamensen gingen gewoon naar kantoor. Pas toen in december de online telefooncentrale kwam, werd het mogelijk vanuit huis publiekstelefoontjes op te vangen.

Gaandeweg werd een speciale coronaregeling opgetuigd. Waar Bartelse op ministerieel en landelijk niveau meepraatte, zat Lieke Timmermans, manager marketing en communicatie, aan bij het communicatieteam van de taskforce die uiteindelijk zou leiden tot het breed gedragen initiatief 'Bewaar je ticket, geniet later'. De regeling ging op 9 april in.

Marije Brouwer (ticketing) en Kimtessa Hill (marketing) blikken terug. 'Veel podia hadden het geld niet om terug te betalen,' zegt Brouwer. 'Wij konden dat gelukkig wel en hebben mensen de keuze gelaten. Ze konden hun ticket bewaren totdat de show wel door zou gaan of ze konden hun geld terugkrijgen.'

Hill: 'We hebben tenslotte te maken met mensen die misschien hun baan kwijtraaken door de crisis. Zij moeten de keuze hebben, vonden we. In die geest zijn we ook omgegaan met donaties die binnenkwamen.'

'Vrijwillige donatie van het uitstaande ticketgeld' was een andere optie in het reglement van 'Bewaar je ticket, geniet later'. Dat geld diende 'in redelijkheid ten goede te komen aan de gehele keten'. Bij TivoliVredenburg heette het meteen: 'Kun je niet op de nieuwe datum, dan bieden we jou de mogelijkheid om je aankoopbedrag (deels) te doneren aan de artiest(en)/

p. 115
Marije Brouwer

musici waarvoor je een ticket hebt gekocht. Wij garanderen dat het volledige donatiebedrag bij hen terecht komt, zo steun jij haar/hem/hen direct!'

Het is de tijd van burgerinitiatieven als #mijnhartvoordezorg,

honderd BN'ers bereiden het coronalied *Zon* voor ('Dag mevrouw in het verzorgingshuis, dag meisje aan het infuus...'), en zeventien leden van het Rotterdam Philharmonisch Orkest spelen online – in het Beethovenjaar, dat zou je bijna vergeten – *Alle Menschen werden Brüder*, wat hen op wereldwijde respons en een 'really cool tape' van Oprah kwam te staan.

Allemaal oproepen tot saamhorigheid, verbroedering, contact en mededogen. Hoe je afstand houdt en toch samen kunt zijn, het is een vurige wens, maar blijkt in de praktijk een opgave.

'Als het publiek niet naar ons kan komen, hoe krijg je de muziek dan naar het publiek toe?' zegt Yoni Drijfhout, online marketeer. Hij is niet de enige die de vraag stelde toen de concertzalen dichtgingen en de levensader voor livemuziek werd dichtgeknepen. Drijfhout was juist doende het YouTube-kanaal van TivoliVredenburg op orde te brengen. Hij was onder de indruk van de rijkdom van het archiefmateriaal: een enkele eigen videoregistratie, opnamen in huis van de publieke omroepen, akoestische sessies met popmuzikanten.

Livestreamen stond hier nog in de kinderschoenen. Dat was iets voor later, een wens die niettemin al jaren sudderde in de organisatie; maar het kwam er niet van, de tijd en de middelen ontbraken. Op 16 maart ging de eerste live op Facebook: Reinbert de Leeuw speelt Satie, een opname van het VPRO-programma *Vrije Geluiden*. Veertig dagen aaneen verzorgde Drijfhout livestreams vanuit huis met archiefmateriaal, variërend van een *AVROTROS Vrijdagconcert* tot een registratie van Pearl Jam in Tivoli aan de Oudegracht uit 1992.

'Elke avond zat ik om acht uur klaar achter mijn laptop om een video aan te zetten. Ik moest de wifi stabiel zien te houden en ik moest de hele video uitzitten. Dat was stressvol en leerzaam. Het is maar één keer fout gegaan: halverwege het concert van De Staat bij *Song van het Jaar* van 3voor12. Mijn laptop crashte omdat hij te warm was geworden.'

Was hij voorheen verantwoordelijk voor de website, TivoliVredenburg op social media in het algemeen, nu kreeg hij een andere hoedanigheid, 'iets tussen theatertechniek, productie, marketing en programma in'. Die functie gaf hij ongemerkt al doende vorm. 'We hebben na 12 maart de knop omgezet.

p. 128
Yoni Drijfhout

p. 28
Stream Reinbert
de Leeuw

Langzaamaan verschoof de focus van livemuziek naar streamen. Ineens ben je Netflix, Uitzending Gemist en Spotify ineen geworden.'

Een zender dus. 'Met streamen krijg je er een heel nieuwe dimensie bij, want de content blijft. De vraag is: wat doe je er vervolgens mee? Daar valt nog veel in uit te zoeken.' De eenmanstaskforce werd een StreamTeam. Er kwam een regiegroep om het groeiende aanbod in goede banen te leiden: naast concertstreams ook Spotifyplaylists en quarantainetips. De basis voor een nieuwe bestaansreden was gelegd.

Nog een lichtpunt.

De eeuwige zoektocht naar een tagline die het verhaal van TivoliVredenburg in één klap vangt, raakt in een stroomversnelling. Voor Timmermans, eindverantwoordelijk voor marketing en communicatie, is het een terugkerende kwestie. Die van de Brooklyn Academy of Music in New York, kortweg BAM... *and then it hits you*. Ja, daar kun je een voorbeeld aan nemen.

Kimtessa Hill weet het wel, die schoof haar er eentje toe, drie jaar geleden al. *Music Sounds Better With You*, de titel van de danceklassieker van Stardust. Ze kocht destijds het singletje om haar pitch kracht bij te zetten. 'Mooi, zei Lieke, maar we zijn meer dan muziek.' Zucht. 'Ja, klopt, maar hij is zo goed.' Wanneer Timmermans een paar dagen na het rampzalige besluit van 12 maart – alles dicht – oppert: die gaan we nu lanceren, deinst Hill terug. 'Ik dacht twee seconden lang: alsjeblijft niet met een covidsausje.'

De campagne Music Sounds Better With You is behalve een warm saluut aan het publiek ook het pragmatische antwoord op de vraag van Centercom ('hebben jullie nog wat?'), het bedrijf dat de promotieruimte in bakken en op palen in de stad beheert. Het aanbod uit de culturele sector droogt op. Ook in dat opzicht wordt het almaar leger in de stad.

Huisontwerper Henk van Hussen: 'Het idee van marketing was heel duidelijk. Het moest simpel zijn en er moest hoop uit spreken. Het ging vooral om de tekst. Het icoontje van het gebouw had ik nog liggen. Daar heb ik een kleurverloop achter gezet als van een dageraad; vanuit lichtgeel naar warme, rode tinten. Later is die in allerlei varianten aangepast.'

Op 18 maart komt de poster van de drukker in een versie waarop ook nog *We will wait for you* en *Stay safe and stay home* te lezen is. Gaandeweg duikt de boodschap her en der op in de stad en op social media.

Tien maanden later hangt de slogan levensgroot in neon in

p. 56

de entreeruimte voor de artiesten pal tegenover de gloednieuwe bezoekersbalie met noppenpatroon. TivoliVredenburg heeft zijn pay-off. Wanneer de mensen van facilitair hem optakelen, stroomt de appgroep vol met duimen, hartjes, applaus.

De receptiebalie is waar artiesten en andere backstage- en kantoorbezoekers zich melden bij Sander Weijers en zijn collega's. Die balie is om te beginnen een stuk ruimer dan de vorige; twee mensen kunnen er ruim zitten op anderhalve meter afstand van elkaar. De ontvangstdesk is de laatste ingreep van 2020 in een reeks verbouwingen die eind maart van start ging. Ook het zitje ernaast heeft een update gekregen, Ikeablaauw-geel maakte plaats voor warm bruin en rood. Café Het Gegeven Paard kreeg een nieuwe bar. Ronda is toegerust met gordijnen die het mogelijk maken de zaal te verkleinen, zodat er een flexibele maximumcapaciteit ontstaat. Ook daar is de grote bar gesloopt en opnieuw opgebouwd. Uit het podium is een lift gesloopt waarna het podium werd vernieuwd.

Interim-teamleider facilitair Hanneke Buseman somt de lange lijst op. Zij en haar mensen zijn bijna continu in het pand blijven werken; hoe kan het anders, het is hun werk, van kerstversieringen ophangen tot een muur wegslaan. In de centrale hal wijst ze op het torenhoge plafond dat waar nodig is hersteld, van vervanging hebben ze afgezien, veel te veel geld. En terwijl ze de deur van Ronda openduwet en goedkeurend naar de nieuwe kleefmagneten kijkt: 'Je ruikt het bier niet meer, zo lang staat het hier al leeg.'

In die eerste dagen na 12 maart was ze er niet gerust op. 'Ik dacht: voor hetzelfde geld heb ik maandag geen werk meer. Het was vrij verwarrend allemaal. In het weekend heb ik Suzanne gesproken. Die zei: "We drukken even de pauzeknop in." Een paar dagen later hadden we MT-overleg. Daar werd besloten: team facilitair kan er zijn, maar let wel goed op.'

De lockdown betekende een onverwachte '*window of opportunity*', aldus Buseman, die van origine organisatiedeskundige is. 'Hoe je het ook wendt of keert: wij bestaan bij de gratie van het programma. Onze planning is altijd krap omdat het altijd druk is. We doen hier gemiddeld zo'n 1800 producties in een jaar. Dan gaat er veel kapot. Dat hoort erbij. Maar voor het team dat het allemaal netjes opknapt, kan dat frustrerend zijn. Nu hadden we ineens tijd.'

Binnen twee weken waren ze in een grootscheepse verbouwing gerold. 'Suzanne zei: je hebt een aantal projecten staan voor de zomer,

p. 47
Verbouwing